

TISZÁNTÚL

POLITIKAI NAPILAP.

Megjelenik mindennap, a hétfői és ünnep utáni napok kivételével.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Apacza-utca 8. sz.

A szerkesztőség kéziratok visszaadására vagy megőrzésére nem vállalkozik.

Előfizetések és hirdetések a kiadóhivatalhoz intézendők.

Egyes száma ára 4 kr.

Előfizetési árak:

A kiadóhivatalban átveve:
Egész évre . . . 6 frt — kr.
Negyedévre . . . 1 50 »
Helyben neszoz ártva:
Egész évre . . . 8 frt — kr.
Negyedévre . . . 2 frt — kr.
Vilákra postán szállítva:
Egész évre . . . 10 frt — kr.
Negyedévre . . . 2 50 »

NAGYVÁRAD, július 11.

Gseft és egyházpolitika.

A Bánffy-kormány úgy teszen, mint az egyszeri suszter-inas: amikor ez fél, akkor nagyokat füttyent, a Bánffyk, amikor remegnek, mindig fenyegetőznek, még pedig, hogy jelentéktelen szavuknak némi nyomatókat kölcsönözzenek a bécsi börziánerek lapjában teszik közzé mondókájukat, valószínűleg az okból, hogy ezek lássák, milyen legény a csárdában ez a Bánffy, meg a jobb sorsra érdemes társai.

Bizony ezuttal is szegény legénynek bizonyult.

Megfenyegette ugyanis a katolikus főpapokat, hogy egyházi javadalmaikat, mint a legutóbbi évek folyamában a kincstári javakat, kótyavetyére bocsátja.

Nem először történik ez a kirohanás és nem is első ízben esik meg az, hogy a tőzsde hosannát kiált Bánffynak, mint annak idején Wekerlének — amíg ez utóbbi meg nem bukott. Az a reménységük ugyanis, hogy bevezeti őket az ígért földre, oda, ahol bizonyos ismeretes miskulenciák segítségével fél milliót érő földbirtokot megszerezhetnek ötven ezer forinton és ezt is részletekben törleszthetik. Ilyesmi történt a közel múltban, hogy egy börziánér, aki a magyar kormány tagjaival üzleti összeköttetésben állott, megvett egy kincstári birtokot — természetesen az ismeretes módon — harmincz ezer forinton és másnap eladta ugyanazt nyolczvanöt ezeren.

A gseft emberei, a tőzsde, a legjobb

ban tudják taksálni azt a radikális egyházpolitikát, mely Magyarország vallási és társadalmi békéjét fenekestül fölforgatta. Annyira biztosra veszik pedig ezt a tervezett rablást, hogy már szindikátus is alakult bécsi és budapesti börziánerekből ennek a politikának a finanszírozására. Ez a szindikátus az egész országra kiterjeszté sötét akna-munkáját, és hírlapok útján, sötét szövetkezetek segítségével, valamint a pártkassza megtömésével mindazt megtette már, ami szükségesnek látszik egy koczkázott vállalat reklámszerű biztosításához. Annyira bizonyosra veszik pedig ennek a vállalkozásnak sikerét, hogy — mint minket Bécsből értesítenek — már előjegyzéseket is elfogadnak egyes nagyobb földbirtok-komplexumokra.

Ezekkel a sötét tervekkel végre is világosan számolnunk kell, amint a nemzetközi plutokrácia jelzett képviselőinek, főmatadorainak és ágenseinek is a szeme közé kell néznünk, kimondván, amint a helyzet megköveteli: »ismerünk, szépséges maszk!»

Mindenki könnyen be fogja látni, hogy ennek a radikális egyházpolitikánál, valamint az eddiginél is, a magyar kormányok és a liberális párt csak az eszközök, vagyis magyarul kimondva a kerítők, kik a magyar nemzet választóit hivatják a mézarszékre vinni az ismeretes szemfényvesztő jelszók alatt, amelyeknek vak-ságukban annyi sokan felültek már és még mind a mai napig sem okultak, a nemzet kiszámíthatatlan nagy kárán, mely erkölcsi és anyagi tekintetben nagyobb veszteségeket okozott az ország-

nak, mint annak idején a tatár vagy a török pusztításai.

Ebben a Kossuth Ferencz párttöredéke mind a két említett kompanyistának a hűséges kibiczei, brodsziczervei, akiknek kötelességük távol tartani a nyilvánosságot a jelölt kártyák keverésétől és közbe-közbe nemzeti színű tüzijátékkal kápráztatni a jámbor könnyhívók pislogó szemeit.

Ez a gseft az egyházpolitikában eddig csak sötét odukban húzódott meg; most azonban már nyíltan kiáll a bécsi fő-börzelap hasábjain és szemérmetlenül kiálltja az ismert jobber-jargonban: iach geb', iach nechm'.

Eppen azért elérkezett annak ideje, hogy ne engedjük a józan magyar népet hamis jelszókkel megtéveszteni; hanem minden téren s móddal, társadalmi uton és népgyűléseken, politikai küzdő-téren és a családi tüzhelynél oda kell hatni, hogy ne legyen többé magyar választója ennek az országnak, aki kétségben lehessen a vajudó események tekintetében.

Ne higyjék pedig protestáns atyánkfiai, hogy ők majdan megmentik tekintélyes felekezeti vagyonukat, ha segédkezett nyujtanak a katolikus egyházi vagyon elprédálásához. Abban a vizözönben, mely bekövetkezhetnék, ha a magyar jogfolytonosság éber lelkiismerete őrt nem áll ők úgy járnának, mint Goethe »A varázsló inasá«-nak hasonmása. Magával ragadna az a vizözön mindent, ami bármily tekintetben testületi vagyonnak, vagy jogi személy birtokának nevében ismeretes.

A „TISZÁNTÚL“ TÁRCZÁJA.

Türelmesek.

Irta: Statkay Bertold.

Aranyos kis leány volt a szőke Olga. Szerette őt a fürdő vendégek között mindenki, még a kis bakfisok sem irigykedtek rá. Én ugyan már nem verhetem magam a heves ifjuság közé (ma-holnap parólkám is megkopaszodik), de mihelyt megláttam, jobb kedvem lett.

Vig volt ő mindig, csengő kacaját visszaverték az étkezőnek tükörfalai, a park fái, az erdő sziklái; üres volt a diszterem nélküle, telve volt, ha ő nevetgált, csevegett benne. Zajos sikert aratott pusztán egy Chopin étüde eljátszásával, egy könnyű Schubert-dal éneklésével; a legvénebb rouék talpai is zsbongtak s kedvük szottyanta mulatságon legalább a tipegőt, vagy rezgő polkát eljárni véle.

Nyájas volt mindenkihez, öreghez, fiatalhoz. A nyomorék polgármesternét, ha ápolója percze eltűnt, tolt a sétányon árnyas helyre, a gyermekeket bőven elhalmozta málnával, czukorkával.

Szüleivel volt ott s mig romantikus anyja öblös karosszékben olvasta a rémregényeket, atyja pedig örökösen a bankot spregolta, addig ő szórakoztató kézimunkával járkált a pagony sűrűjében, hűs források körül, csupán egy

valaki kíséretében, a most diplomát nyert Gézával.

Kettőjüket egymás nélkül vajmi ritkán látták, csak olykor, ha Géza evezős szenvedélyének hódolva regattázott, de hölgye ettől félt. Inkább szilárd helyen sétálgatott, semhogy ringatózók a kékszin habokon.

A fiatal, még pelyhes állu orvos is, sok reménnyel szívében ide húzódott nyárra, hol a főváros rekedt melege nem ismeretes. Lenge szellő czirkál folyton e vidéken, a mely nem engedi, hogy az égető, kiállhatlan meleg terhére legyen azoknak, kik megúván a tiz hónapi zajos életet, kettőre ne térhessenek vissza a természet keresetlen egyszerűségéhez, hol aztán pihent elmével, fürgé szemekkel vizsgálhassák annak csodás bájait.

Ilyen hely után kutatott Géza, egyszersmind olyat is, hol nem feszélyezik a bon-ton százféle követelményei: és ily helyet talált: Barlangletőn. Ott töltötte az időt egyszerű mulatságokkal, kellemesen, bájos szőke leányka társaságában. — Mig amaz horgolt, kötött avagy apró disztárgyakat készített fahuladékból, kavicsból, kicsi kezecskéjével, ő a pad másik végén olvasta az újságot, gyógyászati műveket, helyenként udvarlásra is került a sor, — mig a romantikus mama olvasott.

Valaki eltalálta, hogy egy mulatságot kellene rendezni, kitűnő darabokból összeállított műsorral, künn a szabadban. Olga játéka okvetlenül sikert biztosított s a kedves leány igazán örömmel fogadta el a megtiszteltetést,

hogy a nemes czélhoz (a szomszéd tűzkárosultak javára) némiképpen hozzájárulhasson.

Géza egy hangszert sem kezelt; egy csöpp mimikája, talentuma, szavalathoz nem volt; így a rendező ajánlatát sajnálattal vissza kellett utasítania.

A mama letette a figyelmét lekötve tartó regényt, e helyett a toilette készítésén, feldíszítésén segédkezett; a bankot spregolni szerető papa pedig inkább sétálgatott aznap, csak-hogy teljes nagyságában élvezhesse leánya játékát.

A lámpionok piros fényvel öntötték el a tisztást, messziről olyan földre varázslott édennek tetszett az egész jelenség: a táj itt fényben uszik, köröskörül meg komoran sötélik a százados erdőktől. Az emelvény néhány hordón végig húzott deszkaszázból állott szőnyekkel letakarva rajta egy kis asztalka zongorával. Előtte hosszú sorokban a székek, mind egy áru. Ki a jótékony czélhoz ezen kívül járulni akart, tette, hanem páholy, zsöllye, körszék és támlásszék nem volt ott. Ki már helyet nem kapott megállt, meghúzódott egy korhadt fatörzs mellé támaszkodva; a megkésetteknek pedig nem kellett félniök, hogy az előadás alatt zárva van az ajtó és a diszruhás szolga nem eresztí be őket.

A műsor hat számból állott: két szavalt (egy monolog), egy humorisztikus felolvasás és három zeneszám; két részre volt osztva három három.

Legelső pont egy induló volt, zajos tetszést

És ekkor a következmények végfejlé-
nyeit könnyű előre megjósolni.

A magyar nemzet rátermettsége hiva-
tása betöltésére ez új ezer évben most
fog nyilvánvalóvá lenni: a gseftes egy-
házpolitika egyeseket segíthet ugyan sá-
p-hoz, de a nemzet hagyományos létfelté-
teleit aláásná, és a magyar hiába keresné
honát a hazában, melyet a legelső kül-
politikai bonyodalom mint a pelyvát el-
fujna a föld színéről.

A suszter-inas félelmében füttyül, a
Bánffy-kormány a börzelpapban fenyege-
tőzik.

Attól a füttytől és ettől a fenyegetés-
től azonban nem ijed meg senki.

Lehet a játékos vakmerő, de, ha kár-
tyáiba látnak, nem lehet veszedelmes.

Az országgyűlés fölmozgatása.

Mint Budapestről jelentik, a magyar kor-
mány félhivatalos szócsöve ezuttal egy taktikai
fogást volt hivatva sikerre juttatni. Azt ugyanis,
hogy az osztrák kormány kaparja ki a forró
gesztenyét a parázsból a Bánffy-miniszterium
számára.

Említettük ugyanis, hogy Bánffy báró, mi-
niszterelnök több ízben előterjesztette már a
koronának az országgyűlés fölmozgatására vo-
natkozó javaslatát. De mindannyiszor választ
sem kapott. Ami annak a jele, hogy megsürge-
tés esetén adja be lemondását.

Másfelől azonban emlékeztették a magyar
kormányelnököt abbéli ígéretére, hogy még az
idén keresztül fogja vinni a kiegyezést Ausztriá-
val; mivel ezt a kérdést semmiképpen sem sza-
bad a választások mozgalmainak kitenni. Bánffy
nem képes szavát beváltani.

Ezért kieszelte azt a taktikát, hogy az
osztrák kormányt ugratja be a parlament föl-
mozgatásába, azt híresztelvén, hogy Bádeni gróf
előterjesztést tett arra nézve s megkapta rá a
fölhatalmazást.

A bécsi félhivatalos »Fremdenblatt« azon-
ban leghatározottabban megczáfolja azt, hogy

aratott. (Egy hiba csuszott bele: a bombardon egy-
szer szörnnyűt elbődült.) Második egy monolog;
sikerült; baj csak annyi volt, hogy egy jóked-
vű atyafi olyat nevetett, hogyha idején meg
nem ragadják lefordul székéről. A harmadik
komoly szavalt viharos tapssal — malőr: az
előadó rekedt lett a saját hevétől.

Következett a szünet: hűsítő és adoma.

Olga oly izgatott volt. Szinte hihetetlen.
Már kétszer játszott a redutban nyilvános hang-
versenyen, előkelő publikum előtt és most
mégis oly bátoritanul viseli magát. Géza a
szomszéd asztalnál ült néhány szalmaöveg mel-
lett és engedte, hogy Olgának a fekete könyvelő
udvaroljon, de sokszor változott az arc-színe,
midőn az ugys izgatott Olga, hogy ingerlékeny
kedélyállapotát leplezze, csintalanul dévajkodott
ezzel az udvarlójával, aki a »főkönyv« s »mér-
leg« szerint előadott bókjaival teljesen rászolgált.

A főrendező jelt ad, s a fiatalabbak fel-
kéri a hölgyeket helyeik elfoglalására. . . .
Olga ingadozó léptekkel tart a zongorának . . .
Picziny, fehér kacsói alatt megcsendülnek a
harmonikus akkordok . . . és sok melegség-
gel, nagy technikával játszsza el Liszt ha-
tásos, XII. Rapszodiáját.

A tetszés-zaj fölhasan és nem akar
szünni. Már fáradt a sok hajlongásba, de az
»ujra« mindig újból hangzik és az — okosabb
enged: még egyszer eljátszsza. Újra tapsvi-
har, itt bajt nem jegyezhetek föl.

A következő humoreszk, melyben arról
van szó, hogy egy öreg var légyotját kaján,
pogány lelkek miként zavartak meg, s az utolsó
kürtszóló is tetszésre talál!

az osztrák kormány a birodalmi tanács felosz-
latását az őszre tervezné.

Ezzel dugába dőlt a Bánffy taktikája. A
leplezett válság tovább tart.

Természetesen így elesik a magyar ország-
gyűlés őszi berekesztésére vonatkozó kombiná-
ció is és mindinkább megerősítést nyer az a
feltevés, hogy mindkét kormány még a jelen-
legi parlamentek által akarja elintéztetni a kvó-
tát és a gazdasági kiegyezést a két állam kö-
zött. De másfelől az is bizonyos, hogy a felosz-
latást csupán ezeknek a kérdéseknek elintéztet-
lensége akadályozza s ha a kormányok vagy
provizóriumot szavaztatnak meg, vagy keresz-
tülhajtják az új kiegyezést s a Bánffy-kormány
e mellett képes lesz kieroszakolni néhány havi
pénzügyi felhatalmazást, az új választásokra a
tél folyamában az országnak előkészülve kell
lennie.

Éppen azért minden eshetőségre készül-
jünk el s azonnal és teljes erővel indítsuk meg
a szervezkedést. Ha valamikor úgy a jövő vá-
lasztások előtt van erre szükség, mert előrelát-
ható, hogy oly erőszakot fog a kormány kifeje-
teni, a minőre még nem volt példa Magyaror-
szágon, az eddigi alkotmányos élet eddigi fo-
lyama alatt. Ez ellen csak egy jól megalkotott
és idejében keresztülvitt ellenzéki szervezett
nyújthat védelmet, melyről eleve gondoskodni
minden hazáját szerető ellenzéki polgár kö-
teles.

A katolikus közönséghez.

A katolikus Egyesületek Országos Kon-
gresszusa ügyében tisztelettel értesitem akatho-
likus közönségét, hogy jelentkezéseket a kon-
gresszusra még július 20-áig fogad el a kon-
gresszus irodája (Budapest, koronaherceg-utca
17., katolikus kör.) Mindazok tehát, kik e nagy-
fontosságú katolikus manifesztáción résztvenni
óhajtanak, ezen határidőig okvetlenül jelentkez-
zenek, annál is inkább, mert jelentkezéseket
ugyan később is elfogadunk, azok részére azon-
ban, kik július hó huszadikán túl jelentkeznek,
elszállásolásra már nem gondoskodhatunk, il-
letve elszállásolásukra nézve semmi kezességet
nem vállalunk. Kongresszusunk idejében már az
eddigi számítások szerint a különböző értekez-
letekre, ünnepélyekre, melyek kongresszusunk-

kal egyidejűleg tartatnak, mintegy 40,000 ember
jön a fővárosba, a kiknek elhelyezéséről
már most gondoskodnak az illetékes bizottsá-
gok. Természetes, hogy nekünk is idején kell
intézkednünk. Kongresszusunk részére július
20-áig vannak föntartva megfelelő helyiségek. A
mit addig le nem foglalunk, azzal azután nem
rendelkezhetünk. Azért, a ki július 20-áig nem
jelentkezik, annak elszállásolására nézve semmi-
féle szavatosságot sem vállalunk el. A jelentke-
zésnél kérjük tudatni velünk a következőket:
mikor érkezik meg az illető tag? Hány napra,
illetve hány éjszakára van szüksége lakásra,
minő lakást kíván? (Közös szoba 32 kr. külön
szoba egy személynek 1 frt 20 kr, két személy-
nek szintén 1 frt 20 kr, három személynek 1
frt 70 kr.)

Vegyünk részt mennél többben, mennél töme-
gesebben a katolikus egyleti élet ezen nagy-
fontosságú értekezletén.

Budapest, 1896. július 9-én.

Gyürky Ödön,

a kongresszusi iroda vezetője.

Hogyan rövidítik meg az adózó polgárokat?

A törvény előírja, hogy egyes hivatalos hird-
detmények, értesítések hány napig teendők ki
közszemlére. Ez ám nem azt jelenti, hogy a ki-
tűzött időbe esetleg még azt az időt is beszám-
ítsák, a míg a falragasz a nyomdában készül,
mert ez által az esetleges felszólamlások és
észrevételek megtevésére nem jut elegendő ideje
a polgárságnak.

A városi adóhivatal által kibocsátott kö-
zérdekű hirdetmény július hó 6-án kelt, de csak
tegnap, július hó tizedikén este kaptuk meg.
A kifüggesztés pedig valószínűleg csak ma,
július hó tizenegyedikén történik; tehát a ki-
szabott 8 n a p helyett csak 6 n a p i g lesz al-
kalmuk az adózóknak jogorvoslattal élni. Az
adózó polgárok érdekében követeljük, hogy jö-
vőben ilyenek elő ne forduljanak s a jelen eset-
ben is a határidőt legalább július hó 18-áig
hosszabítsa meg az adóhivatal.

A hirdetmény különben a következő:

Nagyvárad Váralja és Velence városré-
szekben 1896—1898. vagyis 3 évre összeirt
adókötelesekre nézve a kir. pénzügyigazgatóság

Következett a táncmulatság, mely min-
dennél többet ér.

Durranással röpültek légből a pezsgős du-
gaszok, tósztozott a fiatalság . . . Olga a vig-
ságnál szótlanul ült . . .

Aztán ráhuzza a cigány, forognak a pá-
rok, sok szép leány kifárad a határt nem is-
merő lovagok karjában, már a limonádét is
körülhordják . . . Olga merően nézi a szol-
gáló pinczért . . .

Mikor Gézával legelső párként hazafelé
tartottak, mindakettő szótlanul ballagott egy-
más mellett. Pedig máskor oly beszédés volt
egyik úgy, mint a másik; nevetgéltek, dévajkod-
tak. Most hallgatag lépdelnek egymás mellett,
a mama és a papa előtt, kik álmosan döcög-
nek utánuk.

Egyszerre tekintetük találkozik, kezük ösz-
szeér s egymásba fogózik.

— Magát úgy féltém; susogja Géza.

— Mitől?

— Ugy szeretem . . . sugja halkán a kis
leány fülébe.

— Én már azt oly rég vártam magától . . .
felel rá Olga és pirulva viszonozza a meleg
kézszoritást.

Másnap már az egész fürdő tudta: Olga és
Géza jegyesek.

Az örményországi keresztények mé- szárlása.

Naponkint érkeznek Örményország külöm-
böző részeiből tudósítások a legutóbbi véreng-
zésekről, a melyek részletesen leírják a borzal-

makat, a melyeket az ott lakó keresztények
átéltek, s egyuttal fényes tanuságai annak a
hősies bátorságnak, odaadó szeretetnek, melylyel
az ott működő missionáriusok a szorongatott
lakosok védelmére keltek.

A következő levél melyet Altmayer, O P.
Sziria apostoli delegátusa irt, a charputi kapu-
czinus atyák hősiességéről beszél s érdekesen
írja le az ottani keresztények megmenekülését.

»Hogy Charputban az örmények által lakott
városrész és számos lakója nem lett a fanati-
zált, tüzzel-vassal pusztító kurd csordák dühé-
nek áldozata, az egyedül az ezen városrészben
lakó kapuczinus atyák hősies magatartásának
köszönhető.

A fölfegyverkezett banda mely vad volt
mint akár Tamerlan idején, s nagy mint egy
sáskasereg — mindenáron zsákmányává akarta
tenni e város részt; de lehetetlen volt fölgyuj-
tani a nélkül, hogy a missiótelep is hamuvá
ne legyen. A missionáriusok lakása, templomuk
s iskoláik zsufolva voltak keresztényekkel, a kik
kezeiket tördelve könyörögtek a missió atyák
oitalmáért.

Hussenitt, a nagy falu mely a Charputot
tartó hegy lábánál feküdt, már a fosztogatás
és gyilkosság áldozata lett. Sinamut előváros
és a szyriai Jakobiták városrésze szintén ezen
sorsra jutott. Most került a sor az örmény
negyedre. Az óriási lárma, ordítás, a fegyverek
zöreje előre hirdették a keresztények rettentő
halálát. A gyilkos tömeg már elfoglalta a vá-
rosi czitadella magaslatait és a meredek uta-
kat a honuét a missionáriusok lakását is
uralta.

Az ellenzék ostrom készülődései közepettá

által a törvényben előírt minimális tételek alkalmazása mellett a kiszámítási javaslattal el látott III. oszt. kereseti adó kivétési lajstromok az 1883. évi XLIV. t.-cz. 18. §-a értelmében az 8 napi közszemlére vagyis f. évi július hó 9-ik napjától 16-ik napjáig bezárólag a városi adóhivatal 10. számú szobájában azon figyelmeztetés mellett tételnek ki, miszerint érdekeltek a jelzett lajstromokban terhükre előírt kiszámításokat — ott megtekinthetik — s az őket vagy másokat illető javaslatokra nézve netaláni észrevételüket a fent kitelt határidő alatt írásba foglalva a kir. pénzügyigazgatóságnál, később pedig az adókövető bizottságnál szóval megtekinthetik. Figyelmeztetnek azonban az érdekelte adóköteles polgárok, hogy a javaslatban megállapított minimális tételek csakis okmányolt adatok alapján lesznek esetleg az illetékes felszámolási bizottság által leszállíthatók.

Nagyvárad, 1896. július hó 6-án.

Városi adóhivatal.

A német történelmi fegyvertani társulat tagjai a kiállításon.

— Eredeti tudósítás. —

B u d a p e s t, július 10.

A német történelmi fegyvertani társulatnak a bécsi kongresszuson tartózkodó tagjai közül tizenketten, — berliniek, drezdaiak és bécsiek — tegnap este Budapestre rándultak, hogy az ezredéves kiállítást, főképp annak hadtörténelmi részét megtekintsék. A vendégeket a nyugati pályaudvaron O d e s c a l c h i Arthur herceg, Z i c h y Jenő gróf, S z a l a y Imre, min. tanácsos és G e l l é r i Mór, kiállítási titkár fogadták a legszívesebben. A társaság a pályaudvarról egyenesen a R o y a l szállodába hajtatott, a hol megvacsorázott és az estét kedélyes hangulatban eltöltötte. A vendégek között több kiváló tudós is van: I h r i n g, a berlini Zeughaus igazgatója, E h r e n t h a l, a drezdai Johanneum igazgatója, B o c h e i m, a bécsi császári fegyvergyűjtemény igazgatója, azonkívül Németországból Gille, Brinkmann, Campe, Lippehaide stb.

A német vendégek ma reggel már a kiállításban voltak. Az egyik felét, a mely ko-

klastrom kapujánál a mezeri helytartó helyettese jelent meg s felszólította az atyákat, hogy lakásukat katonai földözlet alatt hagyják el, mivel biztonságukért most már jót nem állhat. Ezt hallva a rettegő keresztények kétségbeesve kiáltottak föl: »Ha ti mentek, mi elvesztünk.«

A szegény szorongatott népek igaza volt.

A missionárius atyák jelenléte volt egyedüli oltalmuk a vérengző, rabló fanatikus csorda ellenében. Adrián atya tétozás nélkül ki is jelentette a jelen volt török hivatalnok előtt: »Sohasem fogjuk elhagyni ezeket a szerencsétleneket, hogy őket így a halálnak kiszolgáltatassuk. Inkább mindnyájan meghalunk, sem hogy az Isten által reánk bizott helyet elhagyjuk.«

Miután a török hivatalnok semmire sem ment, a katonai főparancsnok kérte az atyákat, hogy távozzanak, fegyveres kíséretet ígérve nekik Mezerihez, hol az őrség oltalma alatt biztonságban lesznek.

De az atyák semmi áron sem fogadták el az ajánlatot. Midőn egyik katonatiszt látta ezt a hősiesség elhatározást, felkiáltott: »Ha ti éltetek koczára teszitek azért, hogy másokat megmentsetek, én is itt maradok, hogy benneteket házatokban megvédjelek!«

Meg is tartá szavát. Egy szakasz katonaságot rendelt a jó atyák védelmére. A kurdok el is takarodtak a város eme negyedéből, félvén a fegyveres erőtlől.

Az örmények hálások is voltak a kapuczinus atyák ezen önfeláldozó szeretetéért és hamarjában több mint 100 család tért át az eretnekségből a kath. hitre, megbizonyosodvák arról, hogy az Isten büntetésképen küldte rájuk a vérengzéseket.

rábban jött, C z o b o r Béla dr., R a d i s i c s Jenő és S z e n d r e y, a történelmi csarnok előadó, a másik később érkező felét pedig S z a l a y Imre min. tanácsos és M u d r o n y Soma fogadták a főkapunál és kalauzolták a kiállításban. A vendégek természetesen a történelmi csarnokba mentek és annak fegyvertári részét nézték nagy érdeklődéssel. A régi puskák, kardok, sisakok, páncélok nagy halmaza és művészi kidolgozása lepték meg főleg a külföldi tudósokat, s több ízben adtak elragadtatásuknak kifejezést a látottak fölött.

A vendégek a kiállításon ebédeltek.

UJDONSÁGOK.

TÁJÉKOZTATO.

J u l i u s 11. Táncestély a révi tüzkárosultak javára a Jégpinczében.

- 15. A választók névjegyzékének megtekintésére kintüzt utolsó nap.
- 19. A függetlenségi és 48-as kör kirándulása a Püspök-fürdőbe.
- 29. Berettyó vizszabályozó társulat közgyűlése d. e. 11 órakor.

Auguszt. 9. Néptünnepély a Rhédey-kertben.

* **A király utazása.** A király jul. 9-én este 6 órakor a hanoverai királyné és a kumberlandi herceg látogatására Gmundenbe érkezett. Midőn este 7 órakor a hercegi kasztélyból a föllobogózt városon át visszatért a pályaudvarra, a közönség lelkes ovációval kísérte.

* **Eljegyzés József főherceg családjában.** A »Budapesti Tudósító« föl van hatalmazva annak kijelentésére, hogy a József főherceg családjában legközelebb várható eljegyzésről szóló laphírek nagyon is koraiak. — Fülöp orleansi herceg, kit jegyesnek emlegettek, kíséretével Bécsben időzik; vele vannak Gramont gróf és Chevilly gróf. A herceg Bécsből elutazott a fehérmegyei Bicskére, rokonainak, a Koburgoknak meglátogatására. Onnan valószínűleg a szomszédos Acsuthra is elmegy, József kir. herceg meglátogatására.

* **Pálffy-huszárok jubileuma.** Tegnap és ma tartja meg a magyar híres lovas-ezredek egyik legfényesebbike, a Pálffy-ról nevezett 8-ik huszár ezred felállításának kétszáz éves jubileumát. Az ezred dicső multja egyik büszkesége a magyar nemzetnek. Résztvett ugyanis 371 csatában vagy ütközetben, a melyekben 156 tisztet vesztett. Jenő főherceg és Laudon alatt segítette a törököket kiverni az országból; azután a poroszok réme volt és Hadik alatt bevonult Berlinbe. Éppen most száz éve pedig a Pálffy-huszárok I. Napoleont Lonatonál Olaszországban meglepték a fürdőben és kevés hja volt, hogy fogolylyá nem ejtették; később bevonultak Párisba. 1866-ban a porosz-osztrák háboruban Jicin-nél és Königrätz-nél vitézül küzdöttek a háromszorta nagyobb ellenséggel; és 1878-ban Bosnyák-országban rettenthetetlen vitézségük sokban hozzájárult a megszállás gyors keresztülviteléhez. Az ezred most Klagenfurtban van helyőrségen, hová hazafias szívvvel küldjük legjobb üdvözlötünket.

* **Nagyvárad kegyuri kötelessége.** A nagyvárad ujjvárosi r. kath. plebániának tudvalevőleg Nagyvárad város a kegyura. A plebánia lak, ez ósdi, rozzant épület az utóbbi időben annyira megrongálódott, hogy gyökeres javítása vált szükségessé. B u s c h Dávid városi főmérnök alapos vizsgálat után a szükséges javítások költségét 359 frtra vette fel. A tanácshoz be-terjesztett jelentésében azonban kijelenti, hogy a plebánia épület javítására csak 75 forint áll

rendelkezésre, ez összegből pedig legfeljebb csak a kályhákat és az ablakokat lehet kijavíttatni. Javasolja azonban a főmérnök, hogy a jövő évre a plebánia-lak kijavítása céljából vétessék fel 500 frt »felekezeti czélok« czime alatt a költségvetésbe. Ez összegből a megrongált épületet alaposan ki lehet javíttatni.

* **Választási mozgalmak.** A mező-keresztési választókerületben már megindultak a választási mozgalmak. A választók a minap nagy értekezletet tartottak, amelyen a képviselőjelölés kérdésével foglalkoztak. Három nevet említenek: Miklós Gyulát, Mocsáry Lajost és Sturmán Györgyöt, a kerület eddigi képviselőjét.

* **Huszáraink nagygyakorlaton.** A katonaságra nem sokára elkövetkeznek a meleg napok, vagyis a nagy hadgyakorlatok ideje. A nagyvárad 15. Pálffy-huszárezred e hó 19-én vonul a nagygyakorlatokra Arad megyébe. Előbb ott ezredgyakorlatokat tartanak s aztán Temes megyébe vonulnak Vingára, a melynek környékén tartják a nagy gyakorlatokat. Hat heti távollét után visszatérnek Nagyváradra s a három évet szolgált huszárokat hazabocsátják a rég várt szabadságra.

* **Dupla fizetés.** A költségeket nálunk a millennium alkalmából sehol sem sajnálják, mindenféle ünnepekre került bőven, de alig van arra példa, hogy olyan örömet szereztek volna, mint Aradon. Arad város törvényhatósága ugyanis Salacz Gyula királyi tanácsos polgármester elnöklété alatt tegnap tartott közgyűlésen a millennium alkalmából, hivatalnokai részére dupla fizetést szavazott meg július hóra.

* **Hallatlan határozatot hozott Kaposvár város képviselő testülete,** a melynél nem tudja az ember, mi nagyobb benne, az együgyűség-e vagy pedig a liberális romlottság. De akár az egyik, akár a másik, mindakettő eléri netovábbját. Ugyanis, mint »Kaposvár« írja, ez a jeles képviselőtestület a tanács javaslatára Németh Ignác volt polgármesternek »érdemei jutalmául« 3000 frtot szavazott meg. Most jön azonban a java: mert »tekintettel arra, — írja a nevezett lap, — hogy gyanuja sőt bizonyítékai merültek fel annak, hogy Németh Ignác volt polgármester a várost hivatali mulasztásai és sikkasztásai által megkárosította s ellene bünteljelentések is adtak be ezek miatt, nehogy a város károsodjék, óvatosságból, a 3000 frt. jutalomdíjből 1200 frt. visszatartandó.« Ilyet még igazán nem pipált Európa.

* **Tanárválasztás a debreczeni kollégiumban.** Annak idején megírtuk, hogy a májusi egyházkerületi közgyűlés a Géresi Kálmán tankerület igazgatóvá történt kinevezetése folytán megüresedett tanszék helyett két tanszék létesített és pedig egy gimnáziumi és egy bölcseleti tanszék. Ezekre a pályázatot, ki is irták, még pedig az előbbi július 10-iki, az utóbbit pedig július 18-iki lejáratl. Kiss Áron püspök a tanárválasztó bizottság tagjait 21-én reggeli kilencz órára a főiskola kis tanácstermébe ülésre és választásra hivta össze.

* **Borzasztó haláleset.** Csáky Mihály, b. püspöki, 24 éves ifju jóra való földmives e hó 8-án a b.-püspöki hegyről hazajöttében borzasztó hallálal mult ki. A lejtő-tetőn megkötven a kereket, a kocsira felszalva felakart állani, azonban gatyaszára megakadván a lovak közé esett, amittől a lovak megbokrosodtak s a szerencsétlen szép fiatal legényt mint egy ezer lépésnyire vonszolták a kerekek között egész a szőlő hegy kapujáig, ahol a bezárt kapu tartóztatta fel a lovakat. Az oda jött másod bírő a szekér alatt csak egy össze-vissza roncsolt élettelen hústümeget talált. Érdekes előérzete nyilvánult a halálnak a szomorú véget ért fiatal legényben. Pár nap előtt ugyanis a B. Püspökiben járt bibornok-püspök ur jöttekor megszólalván az új katolikus templom szép szavu

harangjai a fiatal legény kifejezte óhaját, hogy ha 6 meghal, neki ezekkel a harangokkal harangozzanak. Kívánata teljesült. Legelőszőr temetésre neki szóltak az új harangok.

* **Németország államadósága az 1895-ik év második felében 2,081.219,800 márkára rugott.** Az állampapírokban elhelyezett adósság 35 millió márkát, a birodalmi bankjegyekben levő pedig 120 milliót tett ki. Az összes állami tartozások 2,231.237,000 márkára mennek, kamatozásuk pedig 71.919,302 márkát igényel. A birodalom julius-thurmi hadi kincstárában 122 millió van letéve, a birodalmi rokkant-alap pedig 447.653,200 márkányi összeget tesz ki.

* **Panasz az állami anyakönyvek ellen.** Az állami anyakönyvek behozatala hogy mennyi rengeteg bajt, költséget zudított a városok és községek és ez által a lakosság nyakára, mindjobban kintünik azokból a felszólalásokból, a melyek az ország legtöbb részén már is megnyilatkoztak. Legutóbb Zólyom vármegye jajdul fel a honboldogító állami anyakönyvvezetés czók-mókjai ellen. Feliratot intéztek a képviselőházhoz, a melyben nyíltan kifejtik, hogy az állami anyakönyvvezetés terhes, elviselhetetlen munkával terheli a községi jegyzőket. Még jobban megnehezíti az anyakönyvvezetést a miniszter rendelete, mely telve van felesleges alakiságokkal, hosszadalmas czéczókkal. Zólyom vármegye nem szól ugyan a törvény ellen, de kéri az eljárás egyszerűsítését. A feliratot pártolás végett Biharmegye és Nagyvárad törvényhatóságainak is megküldötte.

* **A leleplezett fakir.** Érdekes tudósítást kapott a »Pressburger Zeitung« Budapestről. A nevezett lap írja: »Az alvó fakirokról való megfajthetetlen talány, mely annyi hirneves orvost és az egész publikumot hosszú ideig tévedésben tartott, végre megoldott. Rendőrségünk egyik tudni vágyó tagja nem birt ellenállni kíváncsiságának, hogy mit is csinál a fakir akkor midőn senki sem látogatja és a nélkül, hogy a felállított két bosnyák őr észrevette volna, a rendőr belépett a helyiségekbe. És uramfia — ott látja a fakirt felülve üveg kopsorsójában — amint társaival együtt — máriásozik. Nappal alszik szép csendesen — éjjel pedig aduttozik.« Így csalják a népet Ós-Budavárban.

* **Hitelesítő ülés.** Nagyvárad város csütörtöki közgyűlésének jegyzőkönyvét tegnap délután hitelesítették a városházán. Csupán a járdák ügyénél merült fel egy kis nézeteltérés. A közgyűlésen ugyanis a koczkakő-burkolatok költségeinek megtérítése ellen beadott felebbezéseknel csak a Sipos Orbán és Bige Gyula felebbezései felett tanácskoztak, a többi háztulajdonosoknak, akik ezekkel kapcsolatos ügyben felebbeztek, beadványa elkerülte a törvényhatósági tagok figyelmét. Pedig van olyan felebbező is, pl. Nagy-Körözs-utczáról, akiknek nem csak a saját házuk előtt van kiépítve a koczkakő, hanem rendes koczkakő-járda összekötésük van más utcákkal. Ezekre pedig nem mondhatta ki a közgyűlés, hogy csak akkor tartoznak fizetni, ha az egész utca ki lesz burkolva koczka-kővel. Ezek neveit aztán majd a főmérnökkel állítja össze a gazdasági ügyosztály.

* **A honvédek bevonulása.** A honvédelmi miniszter legújabb rendelete értelmében a f. évtől kezdve az összes honvéd gyalogsági és lovassági ujonczok már október hó 6-án tartoznak bevonulni. Ennél fogva a végleszámlálás folytán a honvédséghez jutott összes ujonczok (póttartalékosokat kivéve) minden behívás bevárása nélkül okt. 6-án reggel 8 órakor jelentkezni kötelesek.

* **A cukoradó fölemelése.** Julius 8-dikával lépett életbe a cukorfogyasztási adónak kilogrammonként 11 krajczárról 13 kr-ra való fölemelése, mert a kihirdetése az új törvény-

nek tegnap történt a hivatalos lapban, a beleszurt rendelkezés szerint pedig ez a törvény a közzététel napján lép hatályba. Ma tehát már mindenki 2 krajczárral több adót fizet az elfogyasztandó cukor kilója után. Az élelmes gyárosok azonban nem elégedtek meg azzal, hogy 5 millió helyett 9 millió frtnyi prémiumot kapnak évenként, hanem közvetlenül az új törvénynek életbeléptetése előtt a belfogyasztásra szánt összes készletüket, 400.000 métermázsát megadóztatták az eddigi 11 frttal, hogy az eladásnál az új 13 forintos adótételt fizetessék meg a vevőkkel, mi által úgy az államkincstártól mint a fogyasztótól métermázsánként külön 2 frtot vonnak el saját zsebük javára, ez pedig kitesz 800.000 forint tiszta rebachot a cukros milliomosok zacsokjába. A gazdag részvényeseknek már most visket a tenyerük az ideai zsiros osztaléktól.

* **Jókai Mór megezáfolva.** A szőlő-moly terjedése miatt közzé tett vészkiáltás eljutott Kecskemétre is, a hol azonban a koszorus költő iránt érzett minden tisztelet mellett ugylátszik, nem igen hisznek szaktanulmányában. Legalább erre vall a nyilatkozat, melyet a következőkben közzéteszünk:

Nyilatkozat: Jókai Mór, általunk is igen tisztelt koszorus költőnk által, a »Pesti Hírlap« folyó évi június 25-iki számában úgyszeretettel és aggodalommal közzétett azon »vészkiáltás« ellen, melynél fogva vészharangot kongat a szőlő-moly terjedése miatt Kecskemét és Halas városok szőlős kertjei felett, tekintettel cikkirő ur iránt táplált mély tiszteletünkre csupán annak egyszerű kijelentésére szoritkozunk, miszerint városunk szőlős kerjeire nagymérvű anyagi káros következményekkel járható amaz említett körülmény eddig még komolyabb alapot nélkülöz. Szőlőmoly a legrégebb időtől fogva volt szörványosan, lesz is, leginkább sovány, rossz karban tartott régi tőkében fordul elő és kerül itt-ott nagy nehezen — elvétve és hoszu idő utáni keresésre egy-kettő, Nincs, hála Istennek, semmi nagyobb baj és vészkiáltásra egyáltalán nincs ok. Borunk lesz bőven, ha az ez idő szerint mutatkozó termés megmarad. Kecskeméten, a Kecskemét-vidéki gazdasági egyesület választmányának 1896. június 29-én tartott üléséből. Horváth Döme s. k., g. egyesületi elnök. Csereblyei Károly, g. egyesületi-titkár.

* **Gyermekgyilkosság a mezőn.** Tulka községben — mint levelezőnk írja — július hó 7-én Buda Gábor fiával Áronnal kint volt kaszálni a réten s a kaszálást késő este abba hagyván, Buda Gábor a lovait — melyek szintén szekérrel a mezőn voltak — az erdőbe hajtotta, fiát pedig kint hagyta a mezőn, hogy az a szekérben nyugodjék. Midőn az atya kora reggel kiment a mezőre, hogy az előző napon abban hagyott kaszálást — a mezőn kint aludt fiával — folytathassa, rémülve látta, hogy fia meg van halva. Megnézvé, látta, hogy a halál okát a fejen lévő seb okozta. A kir. járásbírósg tegnap ejtette meg a bonczolást, a melynél kitűnt, hogy a fiu erőszakos halál áldozata. A csendőrség vizsgálata és nyomozása daczára a tettest kézre keríteni még nem sikerült.

* **Villanyos mutatóványok és kísérletek a kiállításban.** A közoktatásügyi pavillonban ezentul minden kedden és szombaton elektrotechnikai kísérletek lesznek, melyeket Wittmann Ferencz műegyetemi tanár magyarázó előadás kíséretében fog tartani. A kísérletek délután 5 és 6 óra közt lesznek és a nagy közönség ekkor végig nézheti őket teljesen díjtalanul.

* **Vád egy gazdasági egyesület elle.** Liberális lapok újabbán sokat foglaloznak a nyitrai megyei gazdasággal, azt állítva, hogy az politizál és a néppártot támogatja. Az egyesület leberális tagjainak kérelmére a földmivelésügyi miniszter vizsgálatot is rendelt el az egyesület ellen, s ekkor kiderült, hogy legfeljebb formahibákról lehet szó. Természetesen a dolog ilyen elintézésébe a liberálisok nincsenek belenyugodva, s újabb vádakat emelnek, hogy az egyesült nem

rendes uton intézte ügyeit. Ezek között a vádak között neveltségesség dolgában nem utolsó az, hogy a közgyűlésen *kibuktatták a választmányból az izraelitákat.* Ez is vád!

* **Az egyetemi hallgatók — nem tanulók.** Az egyetemi kör az ezredévi kiállításra kedvezményes jegyeket kért tagjai számára. Azt hitte a kör előljárósága, hogy a más iskolai növendékek részére adott kedvezmény az egyetemi hallgatókat is megilleti. A kiállítás igazgatósága azonban a kör kérelmét elutasította, mert a rendesnél olcsóbb jegyek csak tanulóknak engedélyezhetők. Az egyetemi hallgatók tehát a kiállítás igazgatósága szerint — nem tanulók.

* **Szerencsétlen esés.** Kócs Imre, ki mint kocsis szolgált Antallóczy Kálmán újvárosi lakosnál, tegnap este a padlásra akart menni, hogy a lovaknak szénát hánnyon le. Azonban a hácsót oly rosszul támasztotta fel, hogy mikor már majdnem a tetejére ért, lecsuszott s a szerencsétlen ember balkarját eltörte, lába pedig kificzamodott. A szerencsétlen kocsis most neje lakásán orvosi gyógykezelés alatt áll.

* **A kiállítási sorsjáték.** Az ezredéves kiállítás alkalmából rendezett milleniumi sorsjáték, melynek első húzása e hónap 15-ére volt kitűzve elhalasztatik. A pavillonokban levő sorsjegyárások és a tőzsdék ugyanis oly kevés jegyet adtak el, hogy az egész szeptemberre kellett elhalasztani, a mikorra talán majd több kel el a mindössze 20 krba kerülő sorsjegyekből.

* **Meglopták mig aludt.** Egy előkelő nagyváradai fiatal ember többet talált fölönteni tegnap éjjel a garatra, mint kellett volna s elnyomta a buzgóság a Biharmegyei Takarékpénztár előtt. Azonban mig aludt, valamelyik enyves kezű éji zsebtolvaj óráját zsebéből szerencsésen kiemelte, azután megugrott. Most rendőrségünk keresi az embert az órával.

* **Ló-árverés.** A mezőhegyesi m. kir. állami mezőparancsnokság megkeresése folytán a gazda közönséget értesitem, hogy a f. hó 26-án reggeli 8 órakor kezdve a lóvásártéren különböző koru es nemű 84 db. kiselejtezett ló fog nyilvános árverésen eladatni. Nagyvárad, 18. 6. jul. 8. Darvasy tanácsnok.

* **Egy volt szabadkőműves megtérése.** A »Cittadino di Mantova« Bonetti Dariusnak a szabadkőművesek nagymesteréhez intézett következő levelét közli: Tisztelt Uram! A napokban szakítottam az istentelen szabadkőműves sectával és bűnbánó szívvél tértem vissza az anyaszentegyház kebelébe, a melyben születtem. Egyszersmind ellenmondok azoknak a hamis tanoknak, melyeket éveken át követtem. Midőn évekkor ezelőtt az istentelen szabadkőműves szövetkezetbe léptem abból a szándékból tettem, hogy az emberiség javára működhetek. De mennyire csalódtam! A szabadkőművesek között nem találtam egyebet, mint a legpiszkosabb önzést, rágalmazást és hitszegést, úgy hogy megundorodtam a szabadkőművesség garázda tettein és e lépésre tökélttem magamat lelkem üdvösségére. A katolikus vallás békét, szeretetet, vigasztalást fog szívembe ültetni. Az istentelen secta azonban, mely nyílt csalásból és gonszságból él, folyton nyugtalanságban tartott. Kötelességemet teljesítve tehát vissza küldöm a diplomát. Bonetti Darius, volt szabadkőműves.

* **Árva fiuk ingyen fölvétele.** A balatonfüredi Erzsébet szeretetházba ez évi augusztus hónapban mintegy 10 árva fog fölvétetni; a pályázatnál a következők tartandók szem előtt. Növendékül a teljesen árva és vagyonatlan fiuk vétetnek fel első sorban s csak ezek hiányában vétetnek föl másodsorban apátlan félárva. A kérvények az igazgató-tanácschoz intézendők, s vagy alulirothoz, vagy a tanács elnökéhez, dr. Segesdy Ferencz urhoz küldendők augusztus 10-ig. A kérvényekhez a következő okmányok melléklendők: a) családi értesítő (nem pedig keresztlevél); b) szegénységi bizonyítvány; c) orvosi bizonyítvány a fiu testi épességéről és az újraoltásról; d) netáni iskolai bizonyítvány. Csak oly fiúvárok vétetnek föl, kik hat évesek elmúltak, de 10-ik életévüket még nem töltötték be és magyar honosok. A kérvények és mellékletek bélyegtelenek, a mennyiben szegény árva iránt tétetik a kérvényezés. Balaton-Füreden, június 26. 1896. Kanovics György, igazgató.

* **Gazdag koldus.** Iltyón, Aradmegyében egy Dásza nevű ember koldulással kereste kenyerét. Egyszer ez a koldus a községnek egyik düledékes pajtájában huzódott meg, a hol egy szemes kocsis elemelte a tarisznyáját s a mikor elcsipték, bevalotta, hogy a koldus tarisznyában háromezer forintot talált. Erre a felfedezésre a koldust rögtön elfogták s ekkor aztán kitűnt, hogy ez a háromezer forint csak csekély része annak a vagyonnak, a melyet a rongyos ruhába bujtatott ember magának vallhatott, mert kiderítették, hogy a koldus vagyona meghaladja az ötvenezer forintot.

* **A leszavazott főispán.** Pozsonyból írják lapunknak, hogy a stomfai hősnek, Szalavszky főispánnak ugyancsak keserű órákat szerez az ellenzék egy idő óta. Legutóbb meg éppen leszavazta őt a városi közgyűlésen. Bugél dr. városi orvos ugyanis azt indítványozta, hogy az adóügyben intézzen a város feliratot a kormányhoz. A főispán minden erejét megfeszítette, hogy ez a néppárti indítvány határozattá ne emeltessék s hosszabb beszéddel szállt sikra ellene. Kárba veszett azonban minden fáradsága, mert a közgyűlés egyszerűen leszavazta a magát védképpen lejárt stomfai hőst. Leszavaztatása annál feltűnőbb, mert eddig még soha sem történt meg, hogy Pozsony városa a főispán ellen nyilatkozott volna. Szalavszky uram most kapta az első orrot; a többi majd magától jön.

* **Rövid hírek. Fegyvergyakorlatok.** A császári és királyi 19-ik gyalogezred tartalékosai augusztus 14-én 13 napra vonulnak be. A piros czédulás behívók már szétküldtek a szélrőzsa minden irányában a bevonulásra felhívottak után. — **Kigolyózott sportsman.** Oheroly Jánost, az ismert bécsi sportsmant, a jockey-klub diskvalifikálta és a felügyelete alatt álló összes versenypályákról kizárta, mert több ízben nem fizette le veszteségeit. — **Tűz volt a kiállításán.** Jul. 9-én éjjel a Kugler-féle pavillonban, melynek elégett a kupolája. — **Allatvédelmi kongresszus.** A nemzetközi állatvédelmi kongresszus e hó 19. 20. és 21-én tartja üléseit a kiállítási ünnepek csarnokában. — **Aratók sztrájkja.** Sarkadról jelentik, hogy Örley Kálmán ősi püspöki bérletén az aratók megtagadták a munkát s a csendőrök sem tudják őket munkára bírni. A bérlő nagy kárt szenved, mert ily nagy dolog időben nehéz munkást kapni. — **Aradmegye telefonja.** Aradmegye összes nagyobb községeit telefonnal kötötte össze. A megyei telefon-hálózat megnyitása e hónap 7-én volt az aradi központban. Mindjárt az első napon nagyon sokan beszéltek különböző községekbe a telefonon, melynek eddig 223 aradi és 87 megyebeli előfizetője van. — **Gyilkos gyorsvonat.** Az osztrák déli vasutnak Gösting állomása mellett, a vasuti őrnök gondatlansága miatt az utat elzáró korlát nyitva maradt és az arra elbogarogott triest-bécsi gyorsvonat elgázolt egy kocsit és a benne ülők közül ötöt megölt, hármat pedig súlyosan megsebesített. — **Szoborleplezés Bécsben.** Az elhalt dr. Arlt Ferdinándnak, a bécsi egyetemen a szemgyógyászat egykori tanárának, mellszobrát ma délben ünnepélyesen leplezték s átadták az egyetem tulajdonába. Az ünnepi beszédet Fuchs Ernő tanár tartotta. — **Merénylet egy konzulunk ellen.** Mint Buenos-Ayresből jelentik egy Dumjanich nevű dalmata revolverrel rálőtt földijére, lovag Mihanovich magyar és osztrák konzulra. Szerencsére azonban nem találta. — **A kurdok lázadása.** Konstantinápolyból érkezett távirat szerint Diarbekirben 50,000 kurd fellázadt s az összes falvakat vadállati kegyetlenséggel fosztották ki s a rablás után pedig valamennyit fel is gyújtották.

*
x Ma este azaz szombaton f. hó 11-én a jó hírnévnek örvendő Bokk József hegedűművész a saját vezetése alatt a „Loyd kávéházban” vonós négyest rendez.

Szenzációs rablás Debreczenben.

Vakmerő rablás híre zavarta meg jul. 9-én délelőtt Debreczen város nyugalmát, különösen pedig a Szent-Anna-utcai kath. plébánia jám-

bor csendjét. Egy eddig ismeretlen tettes délelőtt behatolt dr. Wolaffk a Nándor püspök dolgozó szobájába s az ott lévő összes ékszereket, a többiek között egy több ezer forintot érő nyakláncot, briliáns kerszetet s gyűrűt ellopott.

A rablásról a következő részleteket közölhetjük:

Délelőtt, úgy tíz óra tájban, amikor dr. Wolaffk a Nándor püspök a templomban misézett, inasa pedig a belső szobákat takarította, egy alacsony, szakálás, sötét-szürke öltözötű ember állított be a plébániára s ott előbb az inastól, majd az egyik káplántól a püspök után tudakozódott, a kinek mint egy nagyobb cég megbízottja állítólag szönyeget akart megvételre ajánlani.

Az inas, miután a püspök nem volt odahaza, megkérdezte az idegen szállását, aki azt állította, hogy az »Angol királynő« szállodában lakik. Sem az inas, sem a káplán nem vették észre, hogy az idegen mikor jött be a plébániára s nem figyeltek meg semmi gyanusát.

Kevés idő múlva hazaérkezett dr. Wolaffk a Nándor püspök s nagy megütközéssel vette észre, hogy dolgozó szobájából összes ékszerei hiányzanak. Az egész lakást legszorgosabban felkutatták, de mind hiába való volt.

Ekkor jutott eszébe az inasnak az idegen szönyegkereskedő. Szaladtak rögtön az »Angol királynő«-be, a hol azonban a megnevezett külsejű idegenről senki sem tudott. Szönyegben utazó kereskedő semmiféle formában nem volt szállva ott. A több ezer forintos rablásról ezután jelentést tettek a rendőrkapitányságnál, a hol azonnal megtették a szükséges intézkedéseket a veszedelmes szönyegárus kézrekerítése iránt. A detektívek azóta folyton keresik az idegent, de még mindig eredménytelenül. Mindenesetre különös, hogy fényes nappal a város közepén ilyen vakmerő rablás végrehajtható.

Külön kiállítás iparos munkások számára.

A kereskedelemügyi miniszterium megkezdésére közöljük a következő felhívást:

Az ezredéves országos kiállítás időleges kiállításának keretében e hó 15-től jövő hó 15-ig terjedő időszakban az iparostanulók, segédek és munkások készítményeiből külön kiállítás rendeztetik, melynek az a célja, hogy a fiatal iparos nemzedéknek alkalma legyen nemzeti kiállításunkban szorgalmának és ügyességének eredményét bemutatni s hogy e kiállítás révén további fejlődésére és előmenetelére buzdítást nyerjen.

Ez időleges kiállítás iránt országszerte élénk érdeklődés mutatkozott s a már ma is konstatalható eredmény után itélve az megfog felelni kitűzött céljának.

Tekintettel e szakkiállítás specialis hivatására, felhívom a t. elnökséget, hogy a fiatal iparos nemzedéket arra figyelmeztetni és b. hatáskörében odahatni sziveskedjék, hogy a 12.372. sz. a. folyó évi január hóban a kereskedelmi- és iparkamarához intézett rendeletemben biztosított kedvezmények igénybevételeivel a vidékről is minél több segédmunkás tekintse meg ez alkalommal az ezredévi országos kiállítást és közvetlen tapasztalat és szemlélet útján szerezzen tudomást ennek az iparra messze kiható fontos tanúságaiból.

Egyszermind tudomására hozom, hogy e szakkiállítás f. évi július hó 15-én nyílik meg a kiállítás területén levő időleges kiállítások csarnokában s e megnyitási ünnepélyre t. czim képviselőt meghívom.

Budapestben, 1896. július 10-én.

Az ezredéves kiállítás országos bizottságának elnöke:

Daniel,
kereskedelemügyi m. kir. miniszter.

Lapunk egyes számai a következőkben kaphatók:

Kiss Dávid kereskedése F6-utca,
Sonnwirth-féle bazárban F6-utca,
Kádár és Kiss cégnél Kishid-f6,
Kutasi D. papirkereskedésében Uri-utca,
Pauker Dániel papirkereskedésében Kis-placc,
Reich Sándor vegyeskereskedésében Szent-János-utca.

Mezey János fűszerkereskedésében Körös-utca-
Frankl Mari tőzsde és hírlapelárusító Kereske-
delmi csarnok palota Nagypiacz.
M. kir. dohány- és szivar-áruda Zöldfa-utca.
Ugyanezen helyeken előfizetések is elfogadtnak.

VASUTI MENETREND.

Érvényes 1896. május 1-től.

Vonat indul Nagyváradról.	Vonat érkezik Nagyváradra.
Püspökladány-Budapest felé gyorsvonat 8 ⁴⁵ regg., 2 ⁴⁷ éjjel, személyvonat 11 ³⁵ d. e., 2 ³⁵ d. u., 11 ⁰⁴ és 4 éjjel.	Budapest-Püspökladány felől gyorsvonat 7 ⁰⁰ este, 2 ¹¹ éjjel, személyvonat 7 ³⁰ reggel, 3 ⁴⁵ d. u., 1 ⁴ éjjel.
Kolozsvár felé gyorsvonat 7 ¹⁵ este, 2 ¹⁸ éjjel, vegyes- vonat 1 ³² d. u., sze- mélyv. 3 ³⁸ délután, 2 ⁰⁶ éjjel.	Kolozsvár felől gyorsvo- nat 2 ³⁰ éjjel, 8 ³⁸ regg. személyvonat 10 ⁴⁴ éjjel, 11 ¹⁷ d. e. vegyesvonat 8 reggel.
Csaba-Arad-Szeged felé személyvonat 10 ³⁰ d. e., 4 ³⁵ d. u., vegyesvonat 7 ³⁰ este.	Arad-Szeged-Csaba felől vegyesvonat 8 ³⁰ r., sze- mélyvonat 9 ³⁵ d. e., 5 ³⁰ d. u.
Belényes-Vaskó felé ve- gyesvonat 4 ³⁵ reggel, 1 ⁴⁸ d. u.	Vaskó - Belényes felől, vegyesvonat 11 ⁰⁵ d. e. 9 ⁰⁰ este.
Érmihályfalva felé ve- gyesvonat 6 ⁵⁰ r., 4 ³⁵ d. u.	Érmihályfalva felől ve- gyesvonat 8 ³⁰ r., 9 ¹⁴ este,
Ósi-Kót-Gyoma felé sze- mélyvonat 7 r., vegyes- vonat 1 ⁴⁰ d. u.	Gyoma-Kót-Ósi felől ve- gyesvonat 10 ⁰⁵ d. e, személyvonat 8 este
Püspök- és Felix-fürd- dö 8 ³⁰ reggel, 4 ⁴⁵ d. u., 7 ³⁰ este, 6 ⁴⁰ * reggel 2 ⁰⁵ * d. u. 9 ¹⁰ * este.	Püspök- és Felix-fürd- dö 10 ¹⁰ d. e., 6 ³⁰ este, 8 ⁵⁵ este, 8 ¹⁵ * reggel 3 ³⁷ * d. u., 10 ⁵⁴ * este.

* A csillaggal jelöltek csak vásár- és ünnepnapokon közlekednek.

EGYESÜLETEK.

Feloszlott temetkezési társulat. 1863-ban alakult meg Nagyváradon az első temetkezési társulat. Hosszu évekig sok tagja volt az egyesületnek, de az utóbbi években már nagyon megesappant a tagok száma, úgy, hogy a ki-kötött 50 frt temetkezési járulékot nem bírja meg a társulat pénztára. Ez birta rá a tagokat, hogy a társulat felosztatását és a vagyon felosztását határozzák el. A belügyminisztertől lejött erre vonatkozólag a határozat. A társulat felosztatását a miniszter jóváhagyta.

MULATSÁG.

Katonatisztek nyári táncmulatsága. A püspökfürdő árnyas fái alatt felhangzottak a zene tánczra hívó hangjai. A mulatni vágyó fiatalok, kedvel s tüzzel járta az andalító tánczokat... Öröm költözött a szívekbe s mint tudósítónk mondja, soha szebb, intelligensebb közönséget, még nem látott a fürdőben, mint tegnap.

A jelenlevők igazán oly kellemesen töltötték az időt, hogy a különvonatnak, még várnia kellett a hazainduláskor. A nagyvárad katonatisztek büszkének lehetnek a tegnapi esté-lyükre. S mindnyájan örömmel látták hogy menyire bevannak olvadva, városunk társadal-
mába.

Nagyon sokan voltak kint tegnapi esté-lyükön s mindnyájan a lehető legjobban töltötték az időt s nem találunk olyan epiteton ornánsokat, amelyekkel eléggé tudnánk jellemezni azt a kedvet és hangulatot, amely e társaságban uralkodott s mely e mulatságot igazán sikerült mulatsággá tette.

Kint láttuk városunk színe javát, bátran elis lehet mondani, hogy a szép mulatság teljesen méltó volt a tisztikar hírnevéhez.

Jótekonny táncz-estély a Jégpinczében. A révi tűzkárosultak javára a peceszöllösi fiatalok által rendezett mulatság ma a fog a »Jégpincze« helyiségében megtartatni. A meghívók

már mind szétküldettek. A kik nem kaptak, de igényt tartanak, szívesen láttatnak. A táncmulatságra városunkból is sokan fognak kirándulni.

SZINHÁZ.

A kis hörcsög.

Tegnap este csekély számú közönség előtt — a Szombatra elhalasztott »Odette« s a helyette hirdetett s szintén — a jövő hétre elhalasztott »Sultán« operette helyett — megismételték ez idényben már színrekerült zenés boházatot a »Kis hörcsög«-öt a multkori szereposztással.

A mulattató előadás sikerét ezuttal is az S. A l d o r Juliska ügyes, eleven játéka s ének-számai, valamint V e n d r e y kacagató alakítása az ál-alprefet személyében — a R ó z s a h e g y i, B a r t o s, K a n t a y játéka — biztosították.

Hírek a szinkörből. Bucsú föllépése lesz ma Paulayné A d o r j á n Bertának. Odettet játsza a jeles művész s mellette Megyeri igazgató, E. Kovács Gy., Fekete Rózi, György Ilona játszáka a főszerepeket. Vasárnap két előadás lesz. Este: G o l d s t e i n S z á m i t adják Megyeri igazgatóval, délután az I n g y e n é l ő k kerülnek színre a fő női szerepben Turchányi Olgával.

Igazságszolgáltatás.

Halált okozó verés. Török József és neje, valóságos gunyvágyai voltak a falunak részességük miatt. Nagypénteken, az eredeti házaspár kimentek egy Gyapoly melletti pusztára, hol Török, — papucsot árult s szokása itt sem hagyta el, és leitta magát a sárga földig. Ünnepe első napjáig ott maradt, annyira jól esett neki a szesz. Ekkor elhatározta, hogy tovább megy nejevel együtt, és felkeresi a fiát. Káromkodva indult utnak, hogy neki még ünnep első napján is menni kell, ivott hát buvában, de mivel több pénze nem volt, s ekkor a feleségénél elrejtve levő féliter pálinkát akarta meginni, de az asszonyi ész túl járt rajta és ő itta meg a pálinkát. Így értek el egy szalma kazalt, hol az asszony fáradtan ült le s férje tudomására hozta, hogy a szesz már annyira fejébe szállt, hogy nem képes tovább menni. Ekkor az ember egy bottal ütötte hátát fejét s később, úgy hat óra tájban, tovább folytatta az ütlegetést. Este az asszony rosszul lett, hideglelésről panaszkodott és éjjeli három órára meghalt. Az orvosi vélemény szerint, az alkohol által elgyengített asszony az ütések következtében halt meg s a bűnös férjet a kir. törvényszék ennek alapján, két évi fegyházra ítélte.

Meglopta a Krisztus koporsóját. F i e z Györgyné, ki lopásért már volt egyszer büntetve, nagypénteken a Krisztus koporsója előtt levő tálcából lopott nyolczvan krajczárt. A törvényszék, mivel a lopást beigazolvá látta s tekintetbe véve azt a körülményt is, hogy e lopást templomban követte el; továbbá hogy az eltulajdonított pénz vallási czélokra volt adományozva, F i e z Györgynét 8 hónapi börtönre, három évi hivatal s polgári jogainak elvesztésére ítélte.

A vádlott és a kir. ügyész, az ítélet ellen fellebbezést jelentettek be.

REGENY-CSARNOK.

Tom és én.

Írta: I. van Woude.

63

Én pedig nem fordulok meg, sőt még a tekintetemet sem veszem le a templom tornyáról, amelyre szememet meresztem; de azért jól látom, hogy most a kezét visszahuzza.

— Bon soir! (Jó estét) mondom hidegen, de tekintetem a toronyra tapadt.

Lépése már rég elhangzott a hosszú folyosón, de szívem még mindig erősen dobog.

Korán étkezünk. Mit csináljak én már most az egész hosszú estén át?

Egylőre a karosszékre dőlök és gondolkodom... Miért nem fogadtam el a felém nyújtott kezét?

Ez lett volna az első kézszorítás azóta... Mióta? Jó rég ideje van már annak...

De hát miért nem szól?! Én szavakban akarom hallani boldogságomat, és akkor majd oly édes, kedves szavakban fogok válaszolni, aminőket emberi ajak csak kiejthet.

De én bizonyos elsőnek egyetlen egy lépést sem fogok tenni kiengesztelésére.

Bár csak megindulna már itt is a jég. Igazán kíváncsi vagyok rá. Azt mondják, hogy az egyszerű egy látvány. De ez bizonyosan éjjel fog végbemenni és akkor semmit sem fogunk látni belőle. Talán már holnap... nekem fogalmam sincs róla.

Ekkor kopognak az ajtón s valaki belép.

— Kérem nagysága, nincs itt a nagyságos ur?

— Nincs, Jakab; éppen az imént ment ki. Mi baj?

— Az a baj, nagysága, hogy a Blanche kancza sehogy sem tetszik nekem. Nagysága tudja, hogy már jó soká köhög: most úgy látszik, hogy nagyobb baj van.

E szóra fölugrom, hamar magamra keritek valamit és gyorsan az istállóba megyek.

— Mit gondol, Jakab, mi a baja? kérdem, aggodalommal szemlélve a lovat. — Hát ha kólikája van? Nem kellene neki valami hevítőt adni?

Jakab vonakodva áll ott.

— Bocsánat, nagysága, azt nem szabad tennem... Emlékszik még nagysága a Táltos-ra, a nagyságos ur szép fakójára?

— Nem.

— Hát az kérem a kovács hibájából egy nap alatt oda lett. És akkor a nagyságos ur azt mondta, hogy a ló-doktor tanácsa nélkül semmit sem szabad a lovaknak beadni.

— De én rá nem vonatkozik ez a tilalom; mondom daczos türelmetlenséggel.

— Nem, nagysága, természetesen nem. De kérem alázattal, tanácsos volna-e?... Lássuk kérem, nagysága, a Táltos is úgy volt, mint most a Blanche; a kovács odalenn a faluból, aki kicsit pfuserolni szokott a lovak körül, azt mondta a nagyságos urnak, hogy addig is, míg a ló-doktor jön, boróka-pálinkát kell a lónak beadni. Be is adott neki jó nagy kupával; mennyi volt, nem tudom egész biztosan megmondani. Amikor azután megjött az állatorvos, szörnyen szidta a kovácsot és azt mondta, hogy nincs már segítség. Ugy is volt. A Táltosnak még meleg vizet fecskendezett be, hogy beleit kitisztítsa; nekem pedig be kellett szaladnom a városba amerikai olajért; de mikor haza jöttem, a lónak vége volt. A kovács lelkiismeretén száradjon: hatszor annyi pálinkát adott be a lónak, semmint kellett volna.

— De a Blanche esete más; mondom némi reménnyel.

— Nem más az, nagysága; egy hajszálra olyan, mint az a másik.

Erre igazán megijedek.

Egy pillanatt alatt tisztában vagyok azzal, hogy csak kettő között választhatok: vagy magamnak kell cselekednem el kell hivatnom Tomot. Amíg ő azonban megérkezik, addig besötétedik és késő lesz az állatorvosért küldeni. Miért ne intézkedhetném én önállóan? Mit tehetne Tom az állatorvos nélkül? Meg azután nem parancsolhatok-e én itt éppen úgy, mint ő?

— Meg kell tennük mindent, ami módunkban van; mondom határozott hangon. Jakab maga azonnal indul a ló-doktorért...

Jakab meghökkenve hátrál.

— A folyam tulsó partjára, nagysága?

— Természetesen itt az innső parton úgy sem lakik ló-doktor?

— Itt nem lakik egy se; mondja lehangoltan Jakab. De nagysága, már egész nap senki sem megy át a tulsó partra. A jég minden pillanatban megindulhat és jaj annak, aki akkor rajta van...

— Ostobaság! Az uram azt mondta, hogy eltart még huszonnégy óráig is, amíg a jég elindul. Ha mostanáig állt, miért nem állana még egy óráig?

Ez az érv hatni látszik.

— De a doktor nem jön el; mondja Jakab, látszólag küzdve a veszélytől való félelmével, de végre is győzött benne a meggyökeresztett alázatosság, mely faluhelyen még található a cselédekknél.

— Ha maga megmondja az állatorvosnak, hogy ki hivatja, akkor majd eljön; mondom bátran. El kell neki jönnie és majd magával fog hozni minden szükséges dolgot. Mondja meg neki, hogy dupla tisztelet díjat kap. És ha még sem akarna jönni, akkor legalább valami tanácsot fog adni. Huzza föl a halász-csizmáját és menjen; majd én magának jó borraivalót adok. A kérdés csak az, meg meri-e tenni az utat. Aki mer, az nyer. Még elég világos van; siessen és akkor a sötétség beállta előtt visszajöhet, legrosszabb esetben megázik a lába. Jakab elment.

Szegény Blanche lovacsám, lásd, az urnőd megtesz mindent, amit csak lehet.

Minthogy magam nem orvosolhatom a baját, ismét fölmegek, ahonnan a folyamat egész szélességében áttekinthetem.

Ott megy már a Jakab rajta.

Kvartélyunk előtt a partvidék igen keskeny. Itt ugyanis idővel két védőgátat emeltek, hogy a föld alámosását megakadályozzák. Azon hamar leszaladt a Jakab és a kikaposott uton, hol még tegnap nagy sokaság át ment a tulsó partra, tovább eviczkél a tíz centiméternyi félvízben, mely a jeget ellepte. Mi az neki a gázló halász csizmájában!

(Folyt. köv.)

TÁVIRATOK.

Schlauch kardinális Ischlben.

Ischl, jul. 10. (Saját tud. távirata.) Dr. S c h l a u c h Lőrincz kardinális és nagyvárad püspök S z e m e t h y Géza szentszéki jegyző kíséretében ide érkezett. Az itt időző magyarok már a pályaudvarban ünnepélyesen fogadták a bibornokot. Valamennyi itt időző előkelő politikusok meglátogatták az egyházfejedelmet.

A megbukott önkéntesek.

Budapest, jul. 10. (Saját tud. táv.) Fejérvary Géza báró, honvédelmi miniszter elrendelte, hogy a vizsgáló bizottság a tisztvi vizsgálaton megbukott önkénteseket, ha szorgalmasak és jó magaviseletűek voltak, tartósan szabadságolja, ahelyett, hogy második évi szolgálatra berendelné.

Kiegyezés Ausztriával.

Budapest, jul. 10. (Saj. tud. táv.) Bánffy, Lukács és Dániel miniszterek a folyó hó derekán tartandó kiegyezési tárgyalásokra Bécsbe a magyar miniszter tanács határozatából azzal az eltökéltséggel mennek, hogy beadják lemondásukat, ha nem sikerül kedvező eredményt elérniök. Bánffy báró nem marad Bécsben, hanem Ischlbe utazik, hogy jelentést tegyen a királynak a tárgyalások folyásáról.

Zendülő török katonák.

Konstantinápoly, jul. 10. (Saj. tud. távir.) Aleppoban (Sziria) egy zászlóalj redif megtagadta az engedelmisséget. — Djeddaban, Mekkában és Taifban is felázadtak a török csapatok. Attól tartanak, hogy e kihágások befolyással lesznek a beduinok magatartására. A mekkai főkormányzó és a fő scherif erre vonatkozólag szigorú utasításokat kaptak. Tegnap a »Seref« török szállítóhajó a Feketetengeter kikötő állomásaiból katonákat vitt át a Bosporuson Djeddahba.

Orleans-i herceg.

Bécs, jul. (Saját tud. táv.) Fülöp, orleans-i herceg ma innen Bicskére utazott.

Görögország és Románia.

Athén, jul. 10. (Saját tud. táv.) A miniszterelnök lapja kijelenti, hogy Ausztria-Magyarország közbenjárására a görög állam és Románia közt a jó viszony helyreállt. Ez ellensúlyozza a szerb-montenegrói-bulgár balkán-szövetséget.

A szerb sertés-politika.

Belgrád, jul. 10. (Saját tud. táv.) Simics, bécsi szerb követ Bécsbe utazott; onnan keblebb Budapestre fog utazni, hogy kieszközölje a határ megnyitását a szerb sertésbehozatal céljából. Ez alkalommal a magyar nemzeti zászló belgrádi megsértése is szóba jő, sőt Simics ajánlatot fog tenni a jó viszony megújítására.

Pillér-repedés a kőbányai templomban.

Budapest, jul. 10. (Saj. tud. távir.) Az ujonnan épült budapest-kőbányai templom egyik pillérére olyan repedéseket vettek észre, a melyek szükségessé tették az alapos megvizsgálást, abban az irányban, vajjon a boltozatot tartó egyik gránit oszlopot másikkal kell-e kicserélni, vagy pedig csak az oszlopfejet szükséges újrateljesíteni. A vizsgálatot Herein Károly tanácsjegyző, mint a középítési ügyosztály helyettes vezetője teljesítette, több szakértő jelenlétében, akik közt Czigner műépítész is ott volt. A beható szemle után az tűnt ki, hogy a boltívet tartó egyik gránit oszlop fejének az a része rongálódott meg, amely az oszlop-test és oszlop-fej között van. Hogy a repedések honnan származtak, egyelőre nem lehet eldönteni; mert a szakértők egyrészt annak tulajdonítják a bajt, hogy az oszlop-fej részeit összefoglaló lemez rosszul volt elhelyezve, másrészt pedig a mult hét végén dühöngött szélvihart okolják, amely az egész épületeket hatalmasan megrázkódtatták. Herein Károly tanácsjegyző elrendelte, hogy a megrongált oszlopra ereszkedő két boltívet alátámasztásuk s aztán magát az oszlopot lebontásuk és újra építsék. Ha majd 8—10 nap mulva minden megtörténik, akkor a baj okát is ki lehet deríteni.

A krétai fölkelés.

Athén, jul. 10. (Saj. tud. táv.) A hatalmak közbelépése következtében a krétai fölkelők vezéreit a sziget kormányzója értesítette, hogy a behozandó reformok tárgyalása fölösleges volna, mivel a szultán irádét fog közrebocsátani, melylyel a krétaiak összes jogos kívánságait teljesíteni fogja.

Francia kormányválság.

Páris, július 10. (Saját tud. távirata.) A kamara ama határozata, mely az egyes adók reformjának lényegét elvetette,

kormányválságra fog okot szolgáltatni, ámbár a kamara többsége elfogadta Méline miniszterelnök elnapolási indítványát. A pénzügyminiszter és a kereskedelmi miniszter bejelentették lemondásukat. Painbeouf-ot és Canévre-t emlegetik utódjukul.

KÖZGAZDASÁG.

Magyarország 1896. évi termése.

Az ideai terméskilátások — ép a változó és különböző időjárásból folyólag — nagyon különbözők. Európában de az Egyesült-Államokban is a szeszélyes időjárás miatt állandó a panasz. Egyik helyen a roppant hosszan tartó szárazság, a másik helyen a nagy esőzések és viharok, jégeső és egyéb kalamitások tartják aggodalomban a gazdákat. A magyarországi kilátások pedig talán az összes európai államok közt a legkielégítőbbek volnának, ámbár tagadhatatlan, hazánkban is megvan egyes helyeken a baj: a rozsda és üszög. Ezek a kalamitások azonban nem csak a hazai termelőket sújtják, hanem a külföldieket is. A mi terményeink károsodására nem vigasztalás ugyan a külföld hasonló károsodása, de az a tudat, hogy a külföld sem kaphat tiszta és egészen jó minőségű gabonát, — serkentőleg hathat exporteureinkre, s valamikor a svájci és német piacok nagy részét ellátták gabonával, miért ne nyíthatnánk föl a régi jó piacokat? hiszen azok a piacok ma is idegen terményeket fogyasztanak.

Magyarországon a mint a legutóbb közölt statisztikai adatok is bizonnyítják a várható gabona-termés rendkívül előnyös a gazdaközönségre nézve, mert nemcsak a belső fogyasztás szükségletét fogja fedezni, hanem még meglehetősen nagy felesleget is fog nyújtani. Minő termésünk lesz a folyó évben, összehasonlítva a várható termést az előző évek terméseredményével, kitűnik a következőkből:

	buza	rozs	árpa	zab
	millió métermáza.			
1896. júliusi becslés	40.00	13.05	12.00	11.00
1895. végleges eredmény	39.27	10.99	10.90	10.26
1894. » »	39.62	15.58	13.11	10.92
1893. » »	43.71	16.06	14.09	10.66
1892. » »	38.65	13.33	11.63	9.81
1891. » »	37.78	10.95	12.11	9.88

Összegezve az összes gabonaféléket, a következő az eredmény:

1896-ban	76.50	millió métermáza.
1895 »	71.44	»
1894 »	79.24	»
1893 »	84.54	»
1832 »	73.43	»
1891 »	70.74	»

Idei buzatermésünk mennyiségre néze legjobban megközelíti az 1894-iki évit; minőségre nézve is alighanem ezt az évit éri el, mert ekkor aránylag véve a mostanihoz hasonló sulyu volt, szín és aczélosságra nézve. Az átlagos termés hozamot tekintve azonban az idén nagyobb az eredmény, mint akár 1894, 1893, 1892 vagy 1891-ben és így az ideai buzatermés — legalább relative jobb, — mint a felsorolt évek termése volt. Csak oda ne jussunk ezzel a témával is, hogy a jó kilátásokat újból az árak lenyomására használják föl élelmes bürziánereink, a mely esetben aztán gazdáink rosszabul lesznek, mintha rossz lett volna a termés eredménye. Akkor, mikor még a gazda kezében a termés mindig találnak okot, hogy alacsony árakat csináljanak.

Terménytőzsde.

Budapest, július 9.

B u z a tavaszra, bácskai	6.28
» tavaszra, északi	6.29
» szeptember-októberre, bácskai	0.—
» szept.-okt.-re északi	0.—
R o z s tavaszra bácskai	0.—
R o z s tavaszra, északi	0.—
T e n g e r i, június-júliusra, bácskai	0.—
» jun.-jul.-ra, északi	0.—
R e p c z e augusztus-szeptemberre, bácskai	6.60
» aug.-szept.re, északi	6.62

Bécs, július 9.

B u z a tiszai	7.05—7.25
» bányási	6.90—7.40
» bácskai	6.85—7.20
» szokványáru őszre	6.72—6.74
B u z a szokványáru tavaszra	—
R o z s tiszavidéki	—
» szokványáru tavaszra	—
» szokványáru tavaszra	6.40—6.60
T e n g e r i magyar	4.20—4.30
Z a b, magyar kereskedelmi	6.35—6.55

Hivatalos árfolyamok

a budapesti áru- és értéktőzsdén 1896. július 9.

Magyar aranyjárdék 4%	122.50
Magyar koronajárdék	99.35
Magyar vasuti kölesön aranyban 4 1/2%	124.—
Magyar vasuti kölesön ezüstben 2 1/2%	101.—
Magyar keleti vasuti államkötvény 1876-ból	121.75
Magyar földterhermentesítési kötvény 4%	97.75
Italmérsi jog megváltási kötvény	100.—
Horvát-szlavon földterhermentesítési kötvény	97.50
Magyar nyeresemény sorsjegy-kölesön	150.50
Tiszaszabályozási és szegedi sorsjegy kölesön	137.50
Oszttrák járadék papírban	101.25
Oszttrák járadék ezüstben	101.25
Oszttrák járadék aranyban	121.—
Oszttrák korona járadék	101.—
1860. oszttrák államsorsjegyek	145.—
Oszttrák magyar bankrészvény	958.—
Magyar hitelbank részvény	377.75
Oszttrák hitelintézeti részvény	350.50
Oszttrák-magyar államvasuti részvény	359.—
20 frankos arany (Napoleonkor)	9.50
Német birodalmi márka	58.72 1/2
London vista	119.85
Páris vista	47.67
20 márkás arany	11.55

Szerkesztő postája.

Katonatiszt. Ön kérde, mi az oka, hogy a „kedves“ Tiszántúl nem hoz bővebb közleményt a mulatságokról? Ennek magyarázata nagyon könnyű. Ha nem küldenek meghívót s külön megfelelő belépő jegyet, a szerkesztőség nem hoz jelentést, mert nem vehet részt saját költségén valamely mulatságon, hogy ott mulatás helyett dolgozzék a többi mulatozók kedvéért.

NAGYVÁRADAI SZINKÖR.

PAULAYNÉ, ADORJÁN BERTÁNAK,

a budapesti nemzeti színház tagjának, búcsú föllépte és jutalomjátéka.

Szombaton, 1896. július 11-én,

a kolozsvári országos nemzeti színház személyzetével

O D E T T E.

Szinmű 4 felvonásban.

Kezdeté fél 8, vége 10 óra után.

Holnap, vasárnap, 1896. július hó 12-én

k é t e l ő a d á s.

Délután 4 órakor félhelyárrakkal:

I N G Y E N É L Ő K.

Népszinmű 3 felvonásban.

Kezdeté 4 órakor, vége 6-kor.

Este fél 8 órakor rendes helyárrakkal:

G O L D S T E I N S Z Á M I.

Bohózat 3 felvonásban.

Felelős szerkesztő: **CSIPPÉK FERENCZ.**

EGYHAZI NYOMTATVANYOK.

Szent László-könyvnyomda részvénytársaság

Nagyvárad, Apáczá-utca 3. sz.

Telefon összeköttetés.

Telefon összeköttetés.

A nagyérdemű közönség, szives tudomására hozzuk, hogy **könyvnyomdánk** mellé

PAPIRRAKTÁRT

rendezettünk be ahol *bármily mennyiségben* mindennemű

IRODASZEREK

beszerezhetők.

Raktáron tartunk: Mindenféle *irodai papirokat, levélborítékokat, koczkás és sima üzleti levélpapirokat, csinos és különféle dobozokban levélpapirokat, csomagoló papirokat, csipkézett színes papirokat, rajzpapirokat iskolák és (Wathman-féle) mérnökök részére fényezett (pausa) vásznat Csinos névjegyek nagy választékban, bál meghívók, tánczrendek, eljegyzési, menu-kártyák, gyászjelentések, továbbá iskolák részére irkák, gyakorlat-füzetek, rajztömbök, noteszek, imakönyvekbe szent-képe stb stb.*

Kitünő minőségű

alluminium-, aczél- és bronz-tollakat.

Itatóspapírt és porzót.

Tentát és tentatartót.

Ez alkalommal van szerencsénk tisztelettel felhívni a nagyérdemű közönség figyelmét kitünően fölszerelt

KÖNYVNYOMDÁNKRA,

ahol mindennemű nyomtatványok: u. m. hírlapok, művek, oklevelek, részvények, sorsjegyek, továbbá takarékpénztári, ügyvédi, közjegyzői és kereskedői nyomtatványok olcsón és pontosan elkészítetnek. Színes kivitelben üzleti-kártyák, számlák és körlevelek.

Kivánatra mintákkal és árjegyzékkel (vidékre is bérmentve) szolgálunk.

Levélpapíros dobozokban 30 krtól 1 frt 50 krig.